

• door Philip Nunn

NIEUW LICHT CAFÉ - LHBT'ers en de kerk

Terugkijken op 3 september 2018

AFGELOPEN WEEK WAS IK TE GAST BIJ *NIEUW LICHT CAFÉ*, EEN INTERACTIEF OPINIEPLATFORM VAN DE EO, OM OP EEN OPEN FORUM IDEEËN UIT TE WISSELEN OVER LHBT'ERS EN DE KERK. IN DE UITNODIGING STOND: "NUNN EN GOOSSEN STAAN QUA OPVATTING VER VAN ELKAAR AF; WAAR NUNN VINDT DAT ER BINNEN KERKEN GEEN RUIMTE ZOU MOETEN ZIJN VOOR RELATIES TUSSEN MENSEN VAN HETZELFDE GESLACHT, WIL GOOSSEN JUIST DAT DE PROTESTANTSE KERK IN NEDERLAND MEEVAART TIJDENS DE GAY PRIDE". KARLIJN GOOSSEN IS ONDERZOEKER AAN DE CHRISTELIJKE HOGESCHOOL EDE.

WELKE PLEK HEBBEN
LHBT'ers BINNEN DE
CHRISTELIJKE
GEMEENSCHAP?

MET KARLIJN GOOSSEN
& PHILIP NUNN

O.L.V. TIJS VAN DEN BRINK

DATUM: MA 3 SEPTEMBER

TIJD: 20.00 UUR

PLAATS: EDE

NIEUW
LICHT
CAFE

De kern van ons verschil

Op die avond pleitte Goossen niet voor 'tolerantie' maar voor volledige acceptatie van homoseksuele relaties binnen de kerk, "niet alleen welkom op het feest, maar ook vrijheid om te kunnen dansen", zei ze. We waren het met elkaar eens dat elk mens even waardevol is, dat we geroepen zijn om elk mens respect te tonen en lief te hebben en dat 'liefde en trouw' in relaties belangrijk is... Maar op de vraag of seks tussen mensen van hetzelfde geslacht mogelijk moet zijn hadden we een totaal verschillend antwoord.

Net voor de pauze vroeg Tijs van den Brink, die de avond in goede banen leidde, aan Karlijn die samenwoont met haar vriendin: "Als de Bijbel duidelijk zou zeggen dat een homoseksuele relatie niet mocht, wat zou je doen?". Haar antwoord was eerlijk en duidelijk: "Niks! Omdat ik de Bijbel niet als een gezaghebbend boek zie. Ik lees het anders". Daar ligt de kern van ons verschil. Zonder een gezaghebbend boek is er ruimte om tot elke gewenste conclusie te komen. Door de eeuwen heen hebben de Joden het Oude Testament ontvangen als het *gezaghebbende* Woord van God. De Heer Jezus deed dat ook. De apostel Paulus leert ons dat heel de Schrift door God is ingegeven.¹ Christenen hebben door de eeuwen heen de Bijbel altijd gelezen als *gezaghebbend* boek en hadden daar goede redenen voor.

¹ 2Tim.3:16

Een progressief geluid

In de loop van het tweede deel van die avond heeft Tijs een vriendelijke GKV-predikant aan tafel gevraagd. Hij zei dat hij ook gelooft "dat de Bijbel het *gezaghebbende* Woord van God is". Ik was blij om dat van hem te horen. Hij zei ook dat seks alleen binnen het huwelijk thuis hoort, nooit daarbuiten – en dat de Bijbel ruimte biedt voor zowel hetero- als homohuwelijken.

Karlijn, die niet getrouwd is, zei tegen de predikant dat ze het niet met hem eens was. Als reactie vroeg de predikant: "Hou je van je partner?" en "Ben je van plan om met haar je hele leven te delen?". Nadat Goossen twee keer bevestigend had geantwoord, zei hij tegen haar: "Dan ben je getrouwd!". Haar huidige levenswijze past volgens de predikant goed bij het gezaghebbende Woord van God. Ze zijn dus tot de zelfde conclusie komen. Hoe dan? Karlijn vindt dat haar levenswandel goed is omdat de Bijbel niet gezaghebbend is, en de predikant vindt dat het ook goed is omdat de Bijbel wel gezaghebbend is maar iets anders bedoelt dan er letterlijk staat. Ik ben het met beiden niet eens, maar als ik een keuze moet maken, kies ik voor Karlijn. Waarom? Het betoog van Karlijn vind ik logischer en consequenter dan dat van de predikant. Om het gezag van Gods Woord eerst publiekelijk te erkennen en het vervolgens te ondermijnen vind ik verwarrend. Het doet me denken aan het paard van

Troje en aan wolven in schaapskleren – niet de predikant natuurlijk, maar wel zijn aanpak! We moeten open staan voor nieuw licht van Gods Geest op Zijn Woord. Conservatief zijn is geen deugd als je niet op de juiste plek bent. En progressief zijn is alleen goed als je vooruitgang boekt in het juiste richting.

Het klopt niet!

Ik heb veel boeken en artikelen over de Bijbel en homoseksualiteit gelezen met een ‘open mind’. Ik kom regelmatig argumenten tegen die gebruikt worden om de duidelijke betekenis van een Bijbeltekst te beperken of in twijfel te trekken. Het feit dat een argument vaak herhaald is en populair wordt maakt het niet waar. Hier drie van de argumenten die ook op die avond genoemd werden. Denk rustig met mij mee.

1. Een ‘gruwel’? In Leviticus 18 en 20 lezen we twee keer dat God seks tussen twee mannen of vrouwen een ‘gruwel’ vindt en dat degenen die het praktiseren de doodstraf verdienen. Het is een duidelijk negatieve uitspraak over seks tussen mensen van hetzelfde geslacht. Mannelijke en vrouwelijke prostitutie (inclusief seksuele relaties tussen mensen van gelijk geslacht) waren duidelijk aanwezig binnen de Kanaänitische religie. Wordt een seksuele relatie tussen twee mensen van gelijk geslacht hier door God *alleen* afgekeurd omdat het met afgoderij en prostitutie te maken had?

Het woord ‘gruwel’ wordt veel gebruikt om Gods reactie tegen afgoderij te beschrijven. Maar het wordt ook gebruikt om andere sociale zonden te beschrijven zoals hoogmoedi-

ge ogen en een valse tong.² De doodstraf was met afgoderij verbonden, maar ook met andere activiteiten die God niet goed voor die samenleving vond zoals overspel of het niet respecteren van de sabbatsrust. Het feit dat een homoseksuele relatie wordt afgekeurd met het woord ‘gruwel’, een woord dat ook gebruikt wordt met betrekking tot afgoderij, is geen reden om Gods algemene afkeuring van seksuele relaties van mensen van gelijk geslacht in te perken. Deze logica klopt niet.

2. Alleen toepassen wat je goed uitkomt? Gaat het om ‘cherry picking’? “In Leviticus staat ook dat een man geen seks mag hebben met zijn vrouw als zijn vrouw ongesteld is”, merkte de predikant op. Ook zei hij dat “geen christen dat verbod vandaag nog serieus neemt”. Wat houdt ‘cherry picking’ in? Dat we sommige verboden uit het Oude Testament nog als geldend zien voor vandaag de dag omdat die ons uitkomen, en andere simpelweg negeren. Is dat hier het geval?

Er zijn veel belastingregels en wetten in Nederland. Een ZZP’er die in Nederland werkt mag niet alleen de regels toepassen die zij fijn vindt. Het is ook waar dat niet elke wet met het werk van een ZZP’er te maken heeft. Zij moet de relevante wetten onderzoeken en respecteren. Hiermee past zij alleen toe wat op haar van toepassing is. Zo gaat de christen ook om met het Oude Testament. De wet van Mozes werd aan de Israëlieten gegeven. Het laat ons iets over God zien. Veel van de oudtestamentische wetten vinden hun vervulling in de Heer Jezus. Een christen hoeft, net zo-

² Bv. Spr.6:16-19

als een ZZP'er, alleen relevante wetten te onderzoeken en te respecteren. Als we in het Nieuwe Testament een herhaling vinden van een oudtestamentische wet, weten we dat deze ook voor ons bedoeld is.

Zonder 'cherry picking': Misschien is het voor sommigen makkelijker om dit argument andersom te volgen. Een christen begint met het Nieuwe Testament. Daarin vindt hij hoe hij een relatie met God kan hebben en hoe hij kan leven om Hem te behagen. Hij ontdekt in Romeinen 1 dat een seksuele relatie tussen twee mensen van gelijk geslacht als 'tegennatuurlijk' wordt beschreven. Hij leest in 1 Korinthe 6 dat een homoseksuele relatie samen met een aantal andere verkeerde daden en houdingen "onrechtvaardig" verklaard wordt en dat voor degene die daarin blijft leven geldt: hij "zal het koninkrijk van God niet beërven". Hij begrijpt niet wat "koninkrijk van God niet beërven" precies betekent, maar het is voor hem wel duidelijk dat het ernstig is en negatief. Hij ontdekt ook dat sommigen deze zonde bedreven, maar na hun bekering werden "geheiligd" en "gerechtigd". Dat bemoedigt hem. Later in 1 Timotheüs 1 leest hij dat homoseksuele relaties tegen de "gezonde leer" in gaan. Het is voor hem dus duidelijk dat God seks tussen twee mensen van gelijk geslacht afkeurt. Hij wordt dan nieuwsgierig: is dit verbod iets nieuws? Als hij de strenge verboden in Leviticus ontdekt, zal hij zien dat God een seksuele relatie tussen twee mensen van gelijk geslacht ook toen niet goedkeurde en het de Israëlieten zelfs streng verbod.

Een christen kiest dus om geen homoseksuele relatie aan te gaan vanwege wat hij in het Nieuwe Testament leest. Van de strenge verboden in Leviticus leert hij dat God ook in die tijd het niet goed vond. Er is dus geen beweging in Gods negatieve oordeel over homoseksuele relaties.

3. Een homoseksuele relatie tussen twee vrienden bestond toen nog niet. Homo- en heteroseks waren duidelijk aanwezig in heidense en Kanaänitische afgodsdiensten (toen Leviticus geschreven werd) en ook in de Grieks-Romeinse tijd (de tijd waarin Paulus zijn brieven schreef). Ik hoor vaak het argument dat de veroordeling met betrekking tot seks tussen twee mensen van gelijk geslacht te maken heeft met het feit dat dit binnen een religieuze setting gebeurde. En dat "een seksuele relatie tussen twee mensen van gelijk geslacht binnen een relatie van liefde en trouw nog onbekend

was in de tijd van de Bijbel". Daarom concluderen ze dat de negatieve uitspraken over homoseksuele relaties niet van toepassing zijn voor onze moderne tijd. Klopt dit argument? Zijn homoseksuele gevoelens iets nieuws? Nee. Natuurlijk waren er 100 of 1000 jaar geleden ook homoseksuelen in Europa of 2000 jaar geleden in het Grieks-Romeinse Rijk of 4000 jaar geleden onder de Hebreëen, Egyptenaren en Kanaaniëten. Het feit dat hetero- en homoseks populair was bij tempelprostituees, wil niet zeggen dat het toen niet plaats vond in de privésfeer. Waarom zouden we er van uitgaan dat deze sterke aantrekkingskracht alleen gevoeld werd of uiting vond binnen de afgodendienst? Daar is geen enkele goede reden voor.

In de Grieks-Romeinse wereld waren homoseksuele relaties sociaal geaccepteerd binnen machtsverhoudingen, bijvoorbeeld van iemand met een slaaf, of een oudere man met een jonge man. Maar dat betekent niet dat homoseksuele relaties tussen twee vrienden niet voorkwamen. Plato (427-347 v.C.) spreekt openlijk over seks tussen mannen, ook als een uiting van vriendschap en liefde. Om te stellen dat een seksuele relatie tussen vrienden van gelijk geslacht of in een relatie van 'liefde en trouw' onbekend was in de tijd van Paulus is simpelweg niet waar. Toen God de Bijbel inspireerde, bestonden homoseksuele gevoelens in hun verschillende uitingsvormen al. Het feit dat twee mensen van gelijk geslacht in sommige landen voor de wet kunnen trouwen is misschien nieuw, maar dat keurt een homoseksuele relatie nog niet goed. De negatieve uitspraken over homoseks in de Bijbel zijn ook van toepassing op elk type relatie in onze moderne tijd.

Waarheid en liefde

Het is God, die Zich in Jezus en de Bijbel geopenbaard heeft. Hij heeft seks en relaties bedacht. Hij heeft iets goeds ontworpen en aan mensen gegeven. Uit liefde en bescherming heeft Hij ons ook een aantal kaders gegeven. Onze relatie met God is, net als elke gezonde relatie, gebaseerd op liefde, vertrouwen en genade en niet op 'regels volgen'. Maar elke gezonde relatie kent ook kaders en verantwoordelijkheden. Soms kan ik een mogelijke reden achter een door God gegeven kader of Zijn manier van doen bedenken. Dat maakt het makkelijker om gehoorzaam te zijn aan God en Hem te vertrouwen. De kern ligt toch, zoals het gesprek met Karlijn en de predikant duidelijk heeft gemaakt, in onze houding tegenover Gods Woord. Moeten we een keuze maken tus-

sen waarheid en liefde? Nooit! Liefde “verheugt zich over de waarheid”³.

Een derde weg

Tijs heeft die avond ook Gert Lemkes aan tafel gevraagd. Gert ervaart homoseksuele gevoelens. Hij gelooft dat Gods Woord gezaghebbend is en zijn conclusie is dat Gods Woord een homoseksuele relatie tussen twee mensen van gelijk geslacht afkeurt. Is celibatair leven dan het enige alternatief? Ja, maar wel omringd door vrienden. God zei ook “Het is niet goed dat de mens alleen is”⁴. Eenzaamheid kan dodelijk zijn. Leven zonder seks is mogelijk, maar niet zonder vrienden. Gert heeft gezonde relaties nodig, evenals intimiteit (zonder erotiek en seks). Is er een weg voor LHBT’ers in de kerk? Ja zeker! Gert ziet dit als ‘een derde weg’. Op die avond was Gert enthousiast over zijn leven met God en medegelovigen: “De kern van het christelijk leven is jezelf te verloochenen en de Heer Jezus volgen” zei Gert, “en dat geldt niet alleen voor homo’s maar voor elke christen”⁵. Ergens anders heeft Gert geschreven: “Voorwaarde voor deze ‘derde weg’ is wel dat zo iemand andere gelovigen om zich heen heeft die hem of haar volkomen accepteren qua persoon en qua keuze voor het celibaat; dat er echt sprake is van Gods familie, waarvan hij of zij deel uitmaakt! Een groep christenen die, net zoals de vroege kerk, singles weet te waarderen”⁶.

Mijn dank

Mijn dank aan Tijs van den Brink, Maartje Nitrau en anderen van de EO en *Nieuw Licht café* om dit opinieplatform, waar op een respectvolle manier ideeën uitgewisseld kunnen worden, te faciliteren. Mijn dank ook aan Karlijn, Gert en de predikant voor het open en vriendelijke gesprek.

3 1 Kor.13:6

4 Gen.2:18

5 Luk.9:23

6 1 Kor.7:7,32

